

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיקבלו מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, מס' 014381, חורף תשפ"א

פרק ראשון — הבנת הנקרא (50 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 1-6 שבפרק זה.

1. יש לענות על אחד מן הסעיפים א-ב (7 נקודות).

- א. — כי אמצעי התקשורת הדיגיטליים אינם מספקים את הצרכים החברתיים של האדם.
ב. יש להשיב מה הם הדברים שהכותבת משווה ביניהם בשורות 24-25, ומה הכותבת מדגימה באמצעות ההשוואה.
— ההשוואה היא בין קבלת "לייקים" ברשת חברתית ובין חיבוק מחבר.
— באמצעות ההשוואה הכותבת מדגימה ששיחה ברשת חברתית אינה יכולה לספק את הצורך של אדם בקשר עמוק ואמיתי.

2. יש להשלים את המשפטים הנתונים על פי שורות 1-7 (7 נקודות).

הקשרים החברתיים בעידן הטכנולוגי מתקיימים באמצעות **טלפונים חכמים ורשתות חברתיות** ולא באמצעות **מגע אישי** שבני אדם זקוקים לו כדי שלא להרגיש בודדים. בעקבות זאת הרגשת הבדידות **גוברת** ומשפיעה על **הבריאות / בריאותו** של האדם מבחינה נפשית **וגופנית**.

3. יש לענות על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף — 6 נקודות).

- א. יש לנסח בקצרה **כל אחת** משתי התפיסות בנוגע לבדידות, **השונות** זו מזו.
תפיסה 1: אדם מרגיש בודד מפני שהקשרים החברתיים שלו מצומצמים או מפני שהוא חי לבד.
תפיסה 2: תחושת הבדידות מבוססת על תפיסה אישית / הבדידות היא תחושה אישית, והיא קשורה אך ורק בדרך שבה כל אחד רואה את עצמו מבחינה חברתית.
ב. יש להשיב איזו תפיסה משתי התפיסות המוזכרות בסעיף **א3** הכותבת **שוללת**, ולהעתיק מן המאמר משפט המבסס את תוצאות המחקרים שהיא מסתמכת עליהם בנוגע לתפיסה שהיא תומכת בה.
— הכותבת שוללת את התפיסה שאדם מרגיש בודד מפני שהקשרים החברתיים שלו מצומצמים או מפני שהוא חי לבד. (תפיסה 1)
— יש אנשים החיים לבד ואינם חשים בדידות, ואילו אחרים סובלים מתחושת בדידות גם אם הם מוקפים באנשים רבים.
ג. יש להשיב איזו מן התפיסות המוזכרות בסעיף **א3** באה לידי ביטוי במשפט הנתון, **ולנמק** את התשובה.
הציטוט מחזק את התפיסה כי תחושת הבדידות מבוססת על תפיסה אישית.
נימוק: על פי התפיסה הראשונה, רביקוביץ' לא אמורה להרגיש בודדה מכיוון שהיא אינה לבדה, אך למרות זאת היא מרגישה בודדה, ולכן התפיסה הזאת אינה נכונה במקרה זה.

4. יש לענות על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף — 6 נקודות).

- א. — בדידות מבחירה יכולה להיות דבר חיובי.
ב. יש להשיב על פי הקטע הקצר, מהו הנימוק לטענה העיקרית של כותב הקטע.
בדידות מבחירה מאפשרת מחשבה חופשית, מקורית ועצמאית בלי הסחת דעת ממעשה היצירה.
ג. — כותב הקטע מסתייג מדעתה של כותבת המאמר בנוגע להשפעות הבדידות.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"א, מס' 014381

5. יש לענות על אחד מן הסעיפים א-ב (5 נקודות).
- א. יש להקיף את המילה (או הצירוף) שמשמעותה **אינה** מתאימה למשמעות המילה "ניכור".
קרבה
- ב. — אדם שאנשים אחרים מעריכים ומכבדים.
6. **שאלת דעה אישית** (7 נקודות)
- יש להשיב אם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון בנוגע לבדידות מבחירה אצל מתבגרים מעוררות הזדהות, ולנמק דעה זו על פי המאמר והקטעים ועל פי הניסיון האישי.
- דוגמה לתשובה:**
- אני מזדהה עם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון בנוגע לבדידות מבחירה אצל מתבגרים. בגיל ההתבגרות המתבגרים נתונים לביקורת או מרגישים שהם נתונים לביקורת מן החברה שסביבם ומקרוביהם. גם אם הביקורת היא תחושה שלהם, ההשפעה שלה עליהם ועל הדרך שבה הם רואים את עצמם גדולה. לפיכך יש חשיבות בהתבודדות מבחירה בגיל ההתבגרות מכיוון שהתבודדות כזאת מסייעת להם להירגע ולבנות את ביטחונם העצמי ואת הזהות שלהם. הבדידות מאפשרת לאדם לחשוב ולהרהר במעשיו ובחיייו ברוגע ובשקט, והשקט הזה הוא בדיוק מה שהמתבגרים צריכים.
- או:**
- איני מזדהה עם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון בנוגע לבדידות מבחירה אצל מתבגרים. לדעתי בדידות, גם אם היא מבחירה, היא דבר שלילי. בדידות בגיל צעיר משפיעה לרעה על המחשבה שלנו, וכך גם אצל בני נוער. יתרה מכך שיקול הדעת בגיל כזה הוא בעייתי, וחשוב שבני הנוער לא יקבלו החלטות על דעת עצמם, אלא יתייעצו עם חברים ועם בני משפחתם לפני כל החלטה שלהם. בגיל זה בני נוער הם חלק מקבוצה, והתבודדות מבחירה היא התנתקות מן הקבוצה. אומנם בני הנוער נתונים ללחצים רבים, אך התבודדות אינה הפתרון, ונער מתבודד עלול להיחשב מוזר בעיני בני גילו.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"א, מס' 014381

פרק שני — הבעה: ספרות או חיבור (25 נקודות)

יש לענות על אחת מן השאלות 7-8 שבפרק זה.

7. סיפור קצר (25 נקודות)

א. (1) יש להשיב מהי הסיבה שהמספר מחליט לשקר, ולנמק את התשובה על פי הקטע מן הסיפור ועל פי דבריה של מיכל דליות.

המספר (הילד) משתמש בשקרים כדי להימנע ממבוכה. לאחר שהילד סיפר שהשליח דרס אותו, והוא לא בכה, הגנת כינתה אותו "גיבור". בשלב זה הילד חשש שאם הוא ידייק בפרטים, הוא כבר לא יהיה ראוי לתואר "גיבור". לכן הוא בחר לשקר כדי שלא להיות מובך.

(2) יש להשיב מהי הסיבה שהמספר המשיך לשקר גם בבגרותו, ומהי הסיבה שהפסיק לשקר לאחר שפגש את האישה הנשואה.

המספר המשיך לשקר גם בבגרותו מפני שהשקרים הקלו את חייו ולדבריו עשו את חייו נוחים יותר. המספר הפסיק לשקר לאחר שפגש אישה נשואה שלא שיקרה מעולם בחייה, מכיוון שהוא הבין שאפשר לחיות חיים נוחים גם בלי לשקר.

ב. יש להשיב על השאלה בנוגע ליחס כלפי שקר לבן, ולנמק דברים אלה.

דוגמה לתשובה:

היחס שלי כלפי שקר לבן הוא שאי־אפשר בלעדי. יש מקרים שבהם אי־אפשר לומר לאדם את האמת בפנים. לא כל דבר צריך לומר, בייחוד אם זה עלול לפגוע. השיקול אם לפגוע באדם מסוים או לומר שקר לבן תלוי במידת ההיכרות עם אדם זה. לא נרצה לפגוע באדם הקרוב לנו. פגיעה באדם קרוב עלולה לסיים את הקשרים הטובים שלנו איתו. על כן, כדי להימנע מפגיעה במכרים שלנו ובקרובים לנו נשתמש בשקרים לבנים.

או:

לדעתי שקר לבן הוא מילה אחרת לצביעות. אנחנו צריכים לראות בשקר לבן שקר לכל דבר ועניין. אין הבדל אם משקרים לאדם כדי למצוא חן בעיניו או משקרים לאדם כדי למנוע ממנו להיפגע. העיקרון הוא ששקר הוא דבר פסול, ואין להשתמש בשקרים. עדיף שלא לענות או לא לדבר מלשקר.

8. חיבור (25 נקודות)

א. יש להשיב על השאלות שנועדו לעזור לתכנן את רצף הרעיונות בחיבור.

— הסכנות לאנשים מבוגרים בשל מגפת הקורונה הן **סכנות בריאות, אך יותר מכך סכנות לבריאות הנפש שלהם, הנובעות מריחוק חברתי ומבדידות.**

— שתי דוגמאות לקשיים של אנשים הקרובים אליי או לסכנות שהם נחשפו אליהן:

- השכנה המבוגרת שלי נאלצה להסתגר בביתה וביקשה מאנשים שאינה מכירה לקנות לה מצרכים במכולת.
- מכרה שלי נפלה ושברה את רגלה לפני פרוץ הקורונה, אך היא לא יכלה להגיע לטיפול פיזיותרפיה בשל הסגר.

— שתי פעולות שנעשו כדי להתמודד עם הקשיים והסכנות שהמבוגרים צריכים להתמודד איתם: שיחות עם בני משפחה או חברים באמצעות הטלפון החכם והמחשב, שיחות וידאו שבהן החברים או בני המשפחה רואים זה את זה. פעולה אחרת שאני יודע שרבים נקטו היא התארגנות של יחידים ושל קבוצות לעזור לנזקקים בקהילה. אנשים התקשרו מיוזמתם לנזקקים, קנו להם מצרכי מזון והעבירו את המצרכים לנזקקים.

ב. יש לכתוב חיבור על פי הרעיונות בסעיף א.

כתיבת חיבור עברי מבוססת על המיומנויות הנרכשות על פי תוכנית הלימודים.

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"א, מס' 014381

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

יש לענות על שאלות 9-14 שבפרק זה.

חלק א – הפועל (9 נקודות)

יש לענות על שלושה מן המשפטים א-ה.

שאלה 9: ניתוח פעלים

- א. (1) ס-פ-ק
(2) פיעל
(3) מסתפקים
- ב. (1) ע-ר-כ
(2) נפעל
(3) תערוך
- ג. (1) ק-ב-ל
(2) פועל
(3) יקבל
- ד. (1) ר-ג-ש
(2) הפעיל
(3) הורגש
- ה. (1) ב-ח-ר
(2) פעל/קל
(3) ייבחר

חלק ב – שם העצם (6 נקודות)

שאלה 10: מיון שמות (4 נקודות)

יש לבחור ארבע מן המילים הנתונות, ולמייין אותן בטבלה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז
ישיר	בסיסי	פסיכיאטר
סכנה	בראות	טכנולוגיה

יש לענות על אחת מן השאלות 11-12 (2 נקודות).

שאלה 11: מילה יוצאת דופן מבחינת השורש

- הסתפקות
- השורש המשותף לשלוש המילים: פ-ס-ק

שאלה 12: צורת רבים

- ניסיונות אישיים
- בתי מרקחת

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"א, מס' 014381

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

שאלה 13

יש לענות על אחד מן הסעיפים א-ב.

א. — שלוש — עשרים וארבע

ב. (1) עשרים ואחת

(2) תשע עשרה

חלק ד – מילות קישור (6 נקודות)

שאלה 14

יש לענות על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף — 3 נקודות).

א. גם אם

ב. לעומת זאת

ג. מכיוון ש